

עבודת השם

פרשת "בלקח"

מטיל עליך, או שתאכל את הדג, או שתלקח מאה מכות, או שתשלם 100 זהובים. אמר העבד אני מעדיף לאכול... וכשהתחיל לאכול בטרם גמר חצי דג נמאסה עליו נפשו ואמר אינני יכול לאכול יותר, אלקה מכות. והתחילו להלקותו ובטרם ילקה מחצית מכות צווח אני לא יכול לסבול יותר מכות אשלם את הקנס. ונמצא שגם אכל גם לקה וגם שילם. כך פרעה שייעבד את ישראל במצרים אמר לו הקב"ה "שלח את עמי ויעבדני" או תילקה או תשלם שכר שעבודם ויען פרעה "מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי ה' וגם את ישראל לא אשלח" אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שתשלם ותילקה ותשלם להם שכרם. עשרת המכות נערכו כשנה. כל מכה היו מכריזים בכל מצרים במשך שלושה שבועות ובשבוע הרביעי הייתה המכה לכל השבוע. וגם כך היה משפט המבול 12 חודש, וכן כך הוא משפט רשעים בגיהנום 12 חודש.

"וזה הלך לפניהם יוםם בעמוד ענן, לנחתם הדרך..." (בשלח י"ב) וזה משל למלך שהיה יושב ודן ובניו עומדים על ידו. בלילה נטל את האבוקה והלך לפניהם כדי להאיר להם את הדרך. באו גדולי המלכות וביקשו ליקח ממנו את האבוקה ואמרו: בשבילנו נאה ללכת לפני הבנים להאיר להם. אמר להם המלך: זה שלקחתי האבוקה בידי אין זה מפני שחסרים לי עבדים, אלא כדי להראות את חיתתם של בני בפני כולם, כדי שכולם יחלקו להם כבוד. וכן כאן ביקש הקב"ה להראות לכל אומות העולם עד כמה הוא מחבב את בני ישראל כדי שיתיראו מהם ויבאו לחלוק להם כבוד. כי הקב"ה הוציאם למסע זה כדי ללכת עמם במדבר והוא ית' עמהם. וזה היה בשכותו של אברהם שליווה את המלאכים בשעה שיצאו מביתו, כי כן אומר הכתוב: ואברהם הולך עמם לשלחם (מעם לוט).

"ויסע מלאך האלקים, ההלך לפני מחנה ישראל" (בשלח י"ז) והיה עושה כן עמוד הענן כדי להבדיל בין ישראל למצרים, כי המצרים היו מטילים לעבר בני הרבה חצים ובליסטראות כדי להורגם. וכן בא עמוד הענן ועמד מאחוריהם כדי לקבל את החצים. וכתבנו כי ביום היה עמוד הענן ובלילה היה מסתלק עמוד הענן ובמקומו בא עמוד האש, אבל באותו לילה שהיה ליל שביעי של פסח, לא נסתלק עמוד הענן כהרגלו. אלא נסע לאחוריהם ונכנס בין מחנה פרעה ומחנה ישראל. ואותו ענן היה חציו חשוד, וחציו מאיר. והיה הענן והחושך לצד המצרים. והצד השני המואר היה כלפי ישראל. ולכן לא קרב מחנה למחנה כל הלילה כי מאחר שהמצרים היו בצד החושך לא ראו כיצד לשלח את החצים כי לא ידעו היכן הם.

"וזהו בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלקים..." (בשלח י"ז) כלומר, לפי מה שראינו קודם כי בני אפרים טעו בחשבון ויצאו ממצרים שלשים שנה קודם הזמן כדי ללכת לארץ כנען. אז באו עליהם הפלשתים והרגו את כולם והניחו את גוויותיהם בשדה ולא קברו אותם. ועד היום מוטלים עצמותיהם חמרים חמרים באמצע הדרך. ולכן אמר אלוקים אין טוב להנחות אותם דרך ארץ פלשתים, שמא יראו את עצמות אחיהם מוטלים בדרך, ויתפחדו ויחזרו למצרים. כי אע"פ שבני ישראל ידעו כיצד אירע דבר זה, אבל לדעת ולהרגיש הם שני דברים נפרדים, כי בוודאי בשעה שיראו את אחיהם מוטלים מתים יכנס דמיון בליבם והם ישובו. ומסיבה זו סיבב אותם הקב"ה מן הדרך הישרה בדרך ארוכה והובילם דרך פני המדבר לים סוף. ומכאן יכול אדם ללמוד עד כמה הוא צריך להרחיק עצמו מעבירה. שהרי אנו רואים כי הקב"ה בכבודו ובעצמו לא הוביל אותם בדרך הקצרה מחשש שמא יחזרו למצרים. וזה שאמר הכתוב פן ינחם העם ראו כמה עם ישראל מפונק אחרי כל כך הרבה ניסים ודרך השבע שמים יורדים מהשמים ולחם עולה מן ארץ והקב"ה הוריד להם לחם מן השמים ומים מין הארץ בארה של מרים ועל זה נאמר לא נחם אלוהים דרך ארץ פלשתים אלא עשה להם ניסים מעל הטבע. הקב"ה סיבב הכל למען יראו ויראו לדורות ומוזה ישאבו את האמונה לכן נאלץ לתת עשר מכות על מצרים ולא מכה אחת שנאמר ויחזק ה' את לב פרעה ולא שילח את עם ישראל. אך בכל זאת פרעה ניקרא רשע כי ישנם מכות שהוא בעצמו יתחרט והיתקש לא לשלח את עם ישראל ועל עקשנותו נענש מידה כנגד מידה משל למה הדבר דומה? למלך שאמר לעבדו, הבא לי דגים מהשוק... הלך והביא לו דג מסריח ומקולקל. אמר לו המלך לעבדו: בחר לך אחד משלושה עונשים שאני

16:36	כניסת השבת
17:38	צאת השבת
16:58	שקיעה
18:10	ה. תס
6:47	הנץ

הפטרה: "ותשר דבורה"

"יבא עמלק וילחם עם ישראל, ברפידים." (בשלח י"ח)
 והוא היה האויב הראשון שהעז להילחם בישראל, לפי שישיראל לא הכירו גדלות ה' אחרי שעשה להם כ"כ הרבה נסים והם עדיין ניסו את ה' ודברו דברים אלו. לכן הן ראויים לעונש. משל לאדם שהרכיב בנו על כתפו ויצא לדרך. היה אותו הבן רואה חפץ ואומר: אבא, טול חפץ פלוני ותן לי. והוא היה נותן לו וכן שניה וכן שלישית. פגעו באדם אחד, אמר לו אותו הבן ראית את אבא? אמר לו אביו: אינך יודע היכן אני? השליכו מעליו ובא הכלב ונשכו. והנמשל הם ישראל שהוציאם הקב"ה ממצרים, הקיף אותם בענני כבוד. וכשבקשו לחם הוריד להם מן השמים. וכשביקשו בשר נתן להם השליו, ואחרי כל זה העיזו ואמרו היש ה' בקרבנו ולכן היו ראויים להיענש באותו צער, ודעו כי בשעה שעלו בני"י מן הים אסף עמלק אומות העולם ובא ללחום בישראל.

אבל באותה שעה עמד משה בתפילה ואמר אז ישיר ובקש על ענייך זה באמרו תיפול עליהם אימתה ופחד

בגדול זרועך ידמו כאבן. וכן היה, שחזר עמלק לאחוריו, אבל עכשיו שעשו ישראל העוון הזה, ניתן לו כח לעמלק והוא חזר. ולכן אומר הכתוב: יבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. כלומר, העוון שעשו ישראל ברפידים הוא שגרם למלחמת עמלק. כי ברכת יצחק היה הקול קול יעקב והידיים ידי עשו. כלומר, כל זמן שקולו של יעקב יישמע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין הידיים ידי עשו אבל כשהקול קולו של יעקב ויתרפה במצוות או יהיה כח בידיו של עשו. ואמרו חכמים כי הטעם לשם הזה רפידים היה מפני שרפו ידיהם של ישראל מן התורה. ר"ל שלא ביקשו מאת השי"ת שייתן להם התורה כמו שביקשו לחם ומים. כי מאחר שכל יציאתם ממצרים הייתה בגלל אותה מטרה שיקבלו את התורה, היה ראוי שיבואו ויאמרו: מתי יגיע היום בו נקבל את התורה וזה שאמר הכתוב ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים, שהיה צריך לומר ויבוא עמלק ברפידים וילחם בישראל. אלא לומר לך כי הכוח שהיה לעמלק להילחם בישראל נבע מתוך זה שבני"י התרפו עצמם מדברי תורה, ולא חשבו בהם (מעם לויעו).

**סיפור בהמשכים
"הכומר והעלילה" חלק ב**

מצור: זה קרה בעיירה קטנה ברוסיה. התגוררו בה כמאתיים משפחות לא-יהודיות, ומשפחה יהודייה אחת. **המשד:** ליל פורים הגיע. ביתו של יצחק מלא אורחים, המצפים לסעודה הגדולה ביום המחר. מאוחר בלילה הורה הכומר למשרתו לקחת את השק ובו הגופה ולהניחו בחצר ביתו של היהודי. לאחר שהמשימה הושלמה השביע הכומר את משרתו לבל יוציא הנה מפיו על המעשה, וליתר ביטחון שלח אותו אל ידידו הכומר בעיירה הסמוכה, ונתן בידו מכתב שבו ביקש מידידו להשהות אצלו את המשרת כמה ימים. לאחר מכן פנה אל בית הכפרייה והחל לשכנעה כי יד היהודים במעל. הוא שם דברים בפיה כי אכן, בדרכה לכנסייה ראתה שני יהודים חשודים סובבים בקרבת ביתה. האישה הסכימה לגשת לתחנת המשטרה ולהתלונן על חשדה כי היהודים חטפו את בנה והרגוהו. בתוך כך מיהר הכומר אל בית הפריץ וסיפר לו על חטיפתו של הנער. הכומר טען בתוקף כי ידו של היהודי יצחק בפרשה. הפריץ הבטיח לשלוח מיד כוח משטרה לבדוק את העניין. בעיצומו של יום הפורים פרצו אנשי המשטרה לתוך ביתו של יצחק, ואליהם נלווים הפריץ והכומר. מפקד המשטרה הכריז כי יצחק מואשם בחטיפת נער נוצרי ורציחתו, כדי להשתמש בדמו לאפיית המצות. יצחק החוויר והכחיש כל קשר לעניין, אך המפקד השתיקו והורה לאנשיו לעשות חיפוש מדוקדק בבית ובחצר. השוטרים חיפשו ככל שיכלו ושובו אל מפקדם ריקם. הכומר ניסה לכוון את השוטרים אל הפינה שבה הטמין משרתו את השק, אך לא נמצא שם דבר. בתוך כך פנה אחד היהודים האורחים אל המפקד ואמר: "אני סבור כי הכומר הוא שהרג את הנער מתוך כוונה להניחו כאן ולהעליל על היהודי. ייתכן שלא הספיק לעשות זאת, ואם-כן הגופה עדיין בביתו". הכומר זעם על חוצפתו של היהודי, אך הסכים ברצון כעבור שנים סיפר את אשר אירע: בליל פורים יצא החוצה לשאוף אוויר. פתאום ראה דמות נושאת שק על גבה חומקת אל החצר ומטמינה שם את השק. האורח הלך בעקבות האישה וראה כי היא נכנס אל ביתו של הכומר. הוא החליט מיד כי הדבר הטוב ביותר הוא להחזיר את השק לבעליו...**סוף!**

**פנית ההלכות
"דיני חולה שיש בו סכנה בשבת"**

קסט: אדם הצריך לעבור ניתוח, וביכולתו לקבוע באיזה יום ייערך הניתוח, צריך לקבועו בתחילת השבוע עד שלשה ימים קודם השבת. אבל בניתוח דחוף שיש בו חשש סכנה, או שהרופא המומחה פנוי רק ביום חמישי או ששי, אין לדרקק בזה. (ילקוט יוסף שבת ד' עמ' רמו)

קע: חולה שיש בו סכנה שאין אפשרות לטפל בו אלא על ידי הדלקת החשמל, יש להדליק עבורו את אור החשמל בשבת. וכן חולה שיש בו סכנה שהאור מפריע לו לישן, ואי אפשר להעבירו לחדר אחר, מותר לכבות את האור בשבת. ואם יש צורך להדליק נר לצורך הטיפול בחולה שיש בו סכנה, ולפנינו שתי מגורות נפט, האחת יש בה שיעור הדלקה לשעה אחת, שתספיק לחולה עד שישן, והשנייה מלאה נפט, באופן שתדלוק הרבה שעות, שלא לצורך החולה, צריך להדליק המגורה הראשונה שיש בה שיעור הצריך לחולה ולא יותר, דהוי ריבוי בשיעורים. וכן בהדלקת אור החשמל, ויש לפנינו שתי נורות, יש לדרקק להדליק הנורה שעוצמתה קטנה, כי בהדלקת הנורה הגדולה הוא מבעיר חוט של מתכת גדול יותר. (ילקוט יוסף שבת כרך ד עמוד רמו)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאגו וחונייה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שרנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת, דרשו, ועוד..